

Normy rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym

- Motoryka duża
- Motoryka mała
- Percepcja słuchowa
- Percepcja wzrokowa
- Rozwój poznawczy
- Mowa
- Schematy zabawy

NORMY ROZWOJOWE MOTORYKI DUŻEJ

2 rok życia

- Potrafi chodzić samodzielnie na sztywnych, szeroko rozstawionych nogach
- Idąc, potrafi toczyć przed sobą dużą piłkę;
- Chodząc, potrafi omijać przeszkody;
- Potrafi kucnąć, a potem wstać;
- Potrafi pchać przed sobą zabawki na kółkach;
- Potrafi wejść na schody podtrzymując się ręką;
- Potrafi się schylić po przedmiot nie tracąc przy tym równowagi.

3 rok życia

- Potrafi podskoczyć jeden raz w miejscu na obu nogach;
- Potrafi wejść po schodach i zejść z nich bez pomocy dorosłych, trzymając się poręczy, dostawiając nogę do nogi;
- Potrafi kopnąć piłkę, tak, że ta polecie do góry;
- Umie chodzić po schodach, stawiając nogi naprzemian, przytrzymując się poręczy;
- Potrafi jeździć na rowerze trójkołowym i hulajnodze.

4 rok życia

- Potrafi przeskakiwać z jednej nogi na drugą;
- Potrafi zeskoczyć obunóż z wysokości 20 cm;
- Potrafi ustać na prawej nodze przez 15 sekund;
- Potrafi iść do tyłu i w bok;
- Potrafi podskoczyć w miejscu, odbijając się obiema nogami;
- Potrafi schodzić ze schodów, stąpając na przemian, bez trzymania się poręczy;
- Potrafi wspiąć się na drabinkę i zejść z niej.

5 rok życia

- Potrafi zmienić kierunek w biegu;
- Potrafi wbiec po schodach;
- Potrafi skoczyć na jednej nodze (prawa i lewa) 5 razy do przodu;
- Potrafi skoczyć do przodu obiema nogami bez utraty równowagi;
- Potrafi skoczyć do tyłu;
- Potrafi przejść na palcach 3 metry, nie dotykając piętami podłogi.

6 rok życia

- Potrafi zbiegać po schodach bez trzymania poręczy;
- Potrafi stać na jednej nodze (prawa i lewa) z zamkniętymi oczami;
- Potrafi zeskoczyć z 30 cm na palce stóp;
- Potrafi wykonać proste figury akrobatyczne, np. przewroty;
- Podejmuje próby skakania na skakańce;
- Umie sprawnie chwytać i odrzucać piłkę;
- Potrafi iść stopa za stopą bez utraty równowagi.

NORMY ROZWOJOWE MOTORYKI MAŁEJ

2 rok życia

- Potrafi manewrować ręką bez pomocy drugiej dłoni;
- Potrafi trzymać dwa klocki w rączce, biorąc do niej trzeci;
- Potrafi nakryć duże pudełko wiekiem;
- Potrafi rozwinąć cukierek, klocek zawinięty w papier;
- Potrafi odwracać kartki w książce po kilka razem oraz po jednej;
- Potrafi rzucić przedmiotem;
- Potrafi podrzeć papier.

3 rok życia

- Potrafi rzucić przedmiot lewą i prawą ręką;
- Potrafi otworzyć drzwi;
- Potrafi odkręcić i zakręcić pokrywki;
- Potrafi przypiąć i odpiąć klamerki;
- Potrafi zrobić z plasteliny kulkę, placek, koło i rogalik;
- Potrafi nawlekać duże korale;
- Rysuje postać człowieka w formie głowonogów;
- Potrafi odwzorować konstrukcje przestrzenne i płaskie z klocków (mostek, pociąg, ścianę).

4 rok życia

- Potrafi skleić klejem papier;
- Potrafi zrobić trwałą babkę z piasku;
- Potrafi obrać ze skórki mandarynkę i banana;
- Rysuje w ograniczonym polu;
- Rysuje prosty schmeat człowieka;
- Potrafi przeciąć kartkę nożyczkami;
- Potrafi ulepić z plasteliny proste elementy (kulkę, walek, miseczkę);
- Opanowuje coraz więcej czynności samoobsługowych (czesze włosy, myje zęby, rozbiera się i ubiera samodzielnie).

5 i 6 rok życia

- Potrafi zapakować przedmiot w papier lub folię;
- Potrafi złączyć za pomocą taśmy klejącej dwa kawałki papieru;
- Potrafi przypiąć chusteczkę do sznurka za pomocą klamerek;
- Potrafi samodzielnie nakręcić nakretkę;
- Ma w pełni opanowane czynności samoobsługowe;
- Potrafi tworzyć rysunki tematyczne (podczas rysowania i pisania dziecko uruchamia nadgarstek);
- Ma prawidłowo ukształtowany chwyt pisarski;
- Ruchy dłoni są precyzyjne (drze papier na drobne kawałki, przykleja je w określonym miejscu);
- Potrafi wycinać nożyczkami różne kształty;
- Potrafi kolorować w konturze bez wychodzenia za linie.

NORMY ROZWOJOWE PERCEPCJI WZROKOWEJ

3 rok życia

- Potrafi składać obrazki z części (dwo-, trzyczęściowa układanka);
- Potrafi układać figury w konturach;
- Potrafi pogrupować takie same przedmioty według koloru;
- Potrafi narysować koło, krzyż według wzoru;
- Potrafi zapamiętać przedmiot na obrazku i po chwili wskazać go pośród innych.

4 rok życia

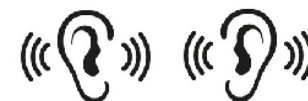
- Układa układankę z co najmniej 4 elementów;
- Potrafi znaleźć ukryty przedmiot pośród wielu szczegółów;
- Potrafi złożyć prostokąt z 4 jednakowych kawałków (mając przed sobą wzór);
- Potrafi nazwać podstawowe kolory;
- Potrafi odgadnąć z pamięci, który przedmiot został zakryty;
- Różnicuje około 6-8 figur geometrycznych;
- Potrafi narysować kwadrat oraz krzyż z dwóch skośnych linii według wzoru.

5 i 6 rok życia

- Potrafi odtworzyć skomplikowany wzór w przestrzeni i na płaszczyźnie na podstawie modelu;
- Potrafi wskazać brakujący element na obrazku;
- Potrafi uzupełnić brakujący element w szeregu;
- Potrafi wskazać różnice na dwóch podobnych obrazkach;
- Potrafi narysować trójkąt, romb oraz inne formy złożone z figur geometrycznych;
- Zapamiętuje wzrokowo układ czterech, pięciu elementów i potrafi określić, którego elementu brakuje po zakryciu;
- Potrafi złożyć prostokąt z dwóch trójkątów, mając przed sobą wzór;
- Potrafi z pamięci nawleć na sznur siedem koralików o dwóch różnych kolorach lub kształtach według wcześniej pokazanego wzoru.

NORMY ROZWOJOWE PERCEPCJI SŁUCHOWEJ

3 - 4 rok życia

- Rozpoznaje głosy i dźwięki wydawane przez różne zwierzęta, instrumenty i niektóre pojazdy;
- Rozpoznaje odgłosy dochodzące z otoczenia;
- Potrafi pokazać skąd dochodzi odgłos;
- Powtarza ze słuchu ciąg trzech, czterech liczb i krótkie zdania;
- Dopowiada rymowane wyrazy w trakcie uczenia się znanego wiersza;
- Różnicuje wyrazy z głoskami opozycyjnymi.

5 rok życia

- Rozpoznaje różnorodne dźwięki z otoczenia i potrafi wskazać ich źródło;
- Potrafi określić natężenie dźwięków i ich tonację;
- Rozpoznaje dźwięki znanych instrumentów;
- Odtwarza komórki cztero-, pięcioelementowy układ dźwiękowy;
- Dobiera rytm do podanego wyrazu;
- Dzieli wyrazy na sylaby i dokonuje syntezy sylabowej;
- Wystuchuje samogłoski i spółgłoski na początku i końcu wyrazu;
- Dobiera obrazki, których nazwy zaczynają się lub kończą na tę samą głoskę;
- Powtarza ze słuchu ciąg czterech lub pięciu liczb oraz kilkuwyrazowe zdanie.

6 rok życia

- Potrafi odtworzyć proste kilkuelementowe układy dźwiękowe – wyklaskiwane lub wystukiwane;
- Odtwarza zasłyszany układ dźwiękowy przy pomocy symboli oraz wystukuje układ zgodnie z jego symboliczną ilustracją;
- Dokonuje analizy i syntezy głoskowej wyrazów;
- Potrafi przeliczyć ilość głosek w wyrazie;
- Potrafi wyodrębnić rymujące się wyrazy wśród wielu innych;
- Potrafi samodzielnie tworzyć rymy;
- Powtarza ze słuchu ciąg pięciu liczb oraz dłuższe zdania lub którąś rymowaną;
- Potrafi rozpoznać dźwięki celowo wytwarzane przez różne przedmioty skutek ich uderzenia, pocierania, gniecienia.

NORMY ROZWOJOWE MOWY

3 rok życia

- Postępuje się zdaniami złożonymi z kilku słów;
- Wypowiada poprawnie wszystkie samogłoski oraz większość spółgłosek. Głoski s,z,c,dz,c wymawia jeszcze jak ś,ź,dź,ć. Głoska r zastępowana jest przez l;
- Często wypowiada się niegramatycznie, myli formy fleksyjne, upraszcza wyrazy, zastępuje jedne głoski innymi, przestawia kolejność głosek w wyrazach;
- Nazywa osoby, przedmioty, zwierzęta, pojazdy na obrazkach.
- Wykazuje rozumienie zaimków osobowych właściwie reagując na polecenia;
- Rozumie pytanie „Kiedy to się stało?”
- Rozumie przyimki „w“, „na“, odpowiednio pokazując na przedmiotach lub obrazkach;
- Rozumie słowo „malo“, „duzo“, „mały“, „wielki“, „krórki“, „długi“, „dalek“, „blisko“, „moje“, „twoje“.
- Zna nazwy pomieszczeń w domu;
- Zna określenia członków swojej rodziny.

5 rok życia

- Zazwyczaj wymawia już wszystkie głoski;
- Buduje krótkie wypowiedzi powiązane treściowo – opowiada co się zdarzyło wcześniej, co się zdarzyło potem;
- Opowiada obrazki o bardziej złożonej treści;
- Rozumie słowo „prawy“, „lewy“;
- Rozumie znaczenie niektórych metafor, związków frazeologicznych;
- Próbuje nadać tytuł obrazkom.

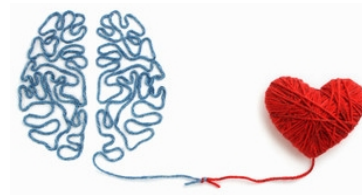
4 rok życia

- Rozumie słowo „dzisiaj“ i „wczoraj“, „jutro“.
- Rozumie przyimki „nad“, „pod“, „przed“, „za“ prawidłowo pokazując lub wykonując polecenie;
- Rozumie słowo „mniej“, „więcej“, „największy“, „najmniejszy“, „najkrótszy“, „najdłuższy“, „najniższy“, „najwyższy“ pokazując nazywane w ten sposób klocki;
- Rozumie słowo „szybki“, „wolny“, „ciężki“, „lekki“ odpowiednio pokazując na obrazkach
- Rozwija umiejętność nazywania coraz większej liczby przedmiotów, zjawisk, zdarzeń;
- Buduje zdania rozwinięte i złożone;
- Poprawnie wymiana głosek ś,ź,dź,ć.
- Zaczyna używać określeń dotyczących prostych związków przyczynowo-skutkowych;
- Opowiada co widzi na obrazku.

6 rok życia

- Zazwyczaj wymowa jest już poprawna pod względem artykulacyjnym;
- W wypowiedziach stosuje wszystkie części mowy oraz schematy składniowe. Mowa jest poprawna pod względem gramatycznym;
- Ma bogaty zasób słownictwa;
- Poszerza słownik o zagadnienia przyrodnicze, społeczne, zdrowotne;
- Postępuje się konwencjonalnymi formułami językowymi dostosowanymi do sytuacji (potrafi się przywitać, pożegnać, poprosić o coś, itp.);
- Ma coraz większe umiejętności komunikacyjne i narracyjne;
- Formułuje dłuższe wypowiedzi na różne tematy związane z przeżyciami, zdarzeniami, zjawiskami, treścią literatury dziecięcej lub filmu;

ROZWÓJ POZNAWCZY – NORMY ROZWOJOWE

3 rok życia

- Potrafi łączyć po dwa przedmioty tego samego rodzaju na zasadzie podobieństw;
- Potrafi wyłączyć ze zbioru ten przedmiot, który nie pasuje;
- Próbuje segregować przedmioty ze względu na ich cenę: wielkość, kolor, kształt, miejsce użycia;
- Potrafi prawidłowo złożyć w całość dwie połówki jabłka;
- Potrafi dopasować przedmioty do ich obrazków;
- Potrafi dobrać do siebie taki sam kwadrat, trójkąt i koło;
- Liczebniki nie mają jeszcze znaczenia określającego kolejność lub ilość;
- Orientuje się, że po dodaniu jest dużo, po odjęciu mało.

5 rok życia

- Klasyfikując obiekty, łączy je w łańcuszki według tego gdzie się znajdują, do kogo należą, jaką pełnią funkcję;
- Tworząc krótkie trzeletemetowe szeregi obrazków, dba o to, by były powiązane w sposób sensowny;
- Tworzy kolekcje z cechą centralną, np. buciki, sukienka, kapelusz i lalka, która będzie to nosiła;
- Potrafi przypisać różne czynności lub przedmioty porom roku.
- Potrafi pokazać swoją prawą i lewą stronę oraz to samo u rówieśników;
- Potrafi powiedzieć, co jest większe, bez oglądania tego o czym mówi;
- Potrafi wskazać swoje imię wśród innych imion;
- Potrafi odwzorować siedmioelementowy wzór;
- Rozróżnia liczenie błędne od prawidłowego.

4 rok życia

- Potrafi odnaleźć dwa takie same przedmioty – łączenie na zasadzie podobieństwa;
- Grupuje pary obiektów pasujących do siebie; grupuje przedmioty według kryterium użytkowania;
- Potrafi liczyć głośno do 4, jednocześnie pokazując palcem 4 przedmioty;
- Przy próbie policzenia większej ilości przedmiotów, początkowo wypowiada znane sobie liczebniki, a potem wymienia ponownie te same lub inne w niepoprawnym porządku;
- Potrafi powiedzieć, który przedmiot został zabrany z 3 zaprezentowanych;
- Orientuje się, że w wyniku dodawania i odejmowania zmienia się liczebność obiektów.

6 rok życia

- Klasyfikuje przedmioty na poziomie kolekcji;
- Dzieli przedmioty na obszerne zbiory, np. zwierzęta, ludzie, rośliny;
- Stosuje większość reguł poprawnego liczenia oraz przestrzega reguły jeden do jednego;
- Potrafi wymienić liczebniki we właściwej kolejności;
- Dostrzega regułę niezależności porządkowej: wie, że można zacząć liczenie od początku lub końca, a wynik się nie zmienia;
- Potrafi ustalić wynik dodawania i odejmowania;
- Stosuje znaki matematyczne.

SCHEMATY ROZWOJOWE ZABAWY - NORMY

2 rok życia

ZABAWA KONSTRUKCYJNA

- Przedmioty coraz częściej zaczynają służyć do budowania, konstruowania, np. budowanie wieży z klocków, układanie puzzli, robienie babki z piasku.
- Poprzez zabawy konstrukcyjne dziecko doskonali percepcję, motorykę małą, jednocześnie uczy się przewidywania własnych działań, planowania czy wytrwałości.

ZABAWA NA NIBY

- Zabawa z użyciem wyobraźni. Jest niezbędna do wykształcenia się myślenia abstrakcyjnego

6 rok życia

ZABAWA WEDŁUG REGUŁ

- Jest następstwem zabawy na niby. Określana jest ona zasadami, których uczestnicy muszą przestrzegać, np. gry, zabawa w chowanego, zagadki.
- Zabawa według reguł rozwija u dzieci koncentrację uwagi, kontrolę nad własnym działaniem. Ma ogromny wpływ na rozwój emocjonalno-społeczny, ponieważ wymusza przestrzegania zasad, ustalenia reguł, a także znoszenia porażki.

4 rok życia

ZABAWA TEMATYCZNA, CZYLI ZABAWA W ROLĘ

- Polega na odtworzeniu przez dziecko zaobserwowanych sytuacji i czynności dorosłych, np. zabawa w dom, lekarza, przedszkole. Dzieci przyjmują różne role.
- Dzięki zabawie w rolę dzieci poszerzają zasób słownictwa, rozwijają wyobraźnię, uczą się ról społecznych, współdziałania z rówieśnikami, zdobywają wiedzę o świecie.

